

працівників, оснований на зарубіжному досвіді, засадах уніфікації та стандартизації.

Відсутність в Україні належної регламентації регіонального самоврядування створює значну перешкоду для імплементації рішень місцевого значення, а, відповідно, і для реалізації інтересів територіальної громади взагалі.

За твердженням відомого німецького юриста Отто фон Гірке, кожна держава структурується під впливом не тільки якісних особливостей їх членів, але й також під впливом особливостей їх територій.

У компетенцію органів регіонального самоуправління мають входити лише ті питання, які зачіпають інтереси регіонального співтовариства в цілому, або не можуть бути вирішені в системі місцевого самоврядування. А до компетенції органів виконавчої влади включають питання, які вимагають централізованого керівництва та які виходять за межі можливостей органів регіонального самоуправління і місцевого самоврядування, або не відповідають їхній природі.

Вірю, що позитивний досвід Польщі та Німеччини реально спільними зусиллями втілити на рідних просторах, адже регламентація засад регіонального самоврядування завдасть Україні непоправного удару демократизації, забезпечить участь жителів регіону, територіальних громад в ухваленні рішень загальнодержавного значення, сприятиме створенню гнучких та ефективних управлінських систем на регіональному та місцевому рівнях, економічному і соціальному розвитку території, пошуку та залученню нових джерел місцевого економічного розвитку, а також організації міжрегіонального співробітництва, в тому числі й з регіонами інших держав.

Вважаю, що альтернативи адміністративно-територіальним змінам та децентралізації немає.

Необхідність реформування очевидна та виправдана єдиною метою — створенням належного рівня гарантування прав та свобод людини і громадянина, захист законних інтересів членів територіальних громад.

Фундамент закладено самосвідомістю кожного із нас, а подальші зміни у напрямі завданого вектору — питання часу, політичної волі еліт і послідовності законодавця щодо формування сучасної ефективної моделі публічної адмініст-

рації, спроможної забезпечити якісно вищий рівень життя кожного українця.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент, завідувач кафедри теорії та історії держави і права НУ «Острозька академія» С. І. Іщук.

*Романюк Павло Віталійович
НЮУ імені Ярослава Мудрого,
аспірант, кафедра
конституційного права України*

ІНСТИТУТ ВІДКЛИКАННЯ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД В УКРАЇНІ: PRO ET CONTRA

Імперативний характер мандату депутата місцевої ради, зазвичай, характеризується законодавчо закріпленою можливістю його відкликання. На думку Ю. Г. Барабаша, інститут відкликання виборцями як елемент імперативного мандату депутатів місцевих рад є єдиною серед існуючих на сьогодні інших форм безпосередньої демократії, що відповідають конституційним механізмам народовладдя.

Таким чином, місцева рада та виборці можуть виразити своє ставлення до діяльності своїх представників у відповідній правовій формі. За таких умов інститут відкликання виступає засобом вираження волі виборців та їх ставлення до депутатів місцевих рад.

Слід зауважити, що донедавна виборці не могли скористатися правом на відкликання своїх представників відповідно до положень Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», у зв'язку з тим, що у ньому містилися відсилочні норми на Закон України «Про вибори депутатів місцевих рад», який, відповідно до частини 2 Перехідних положень Закону України «Про вибори депутатів Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», з 1 жовтня 2005 року втратив чинність.

З прийняттям Закону України «Про місцеві вибори» прогалини в законодавстві щодо відкликання депутатів місцевих рад були усунуті.

Однак ключові проблеми законодавчого регулювання інституту відкликання залишилися. В цьому сенсі варто звернути увагу на досить широкі та розмиті формулювання підстав, за яких виборці можуть відкликати депутата місцевої ради.

Наприклад, порушення депутатом місцевої ради положень Конституції і законів України, що встановлено судом (в даному випадку підставою для відкликання може слугувати найдрібніше адміністративне правопорушення встановлене судом); невідповідність практичної діяльності депутата місцевої ради основним принципам і положенням його передвиборної програми (постає питання хто буде оцінювати діяльність депутата на відповідність таким принципам і положенням передвиборчої програми). Перераховані підстави є передумовами політичних маніпуляцій та здійснення неправомірного тиску на депутата задля проходження під час голосування відповідних рішень.

Крім того, з 2015 року всі місцеві ради (за виключенням сільської (селищної) ради) будуть формуватися за пропорційною виборчою системою, тобто і відкликати депутатів зможуть лише ті хто їх висував, проте ще в 2007 році Венеціанська комісія рекомендувала виключити положення щодо партійно-імперативного мандату на місцях. Вона вважає, що процедура відкликання депутата — незалежно від того, чи ініціюють її виборці, чи партія, яка висунула відповідного кандидата у депутати, «не відповідає європейським стандартам і зумовлює виникнення питання про їх відповідність Конституції України».

Щодо, власне, регулювання процедури відкликання депутата місцевої ради, Комісією було рекомендовано покласти повноваження стосовно визначення наявності підстав для відкликання на «нейтральні та незалежні органи», які можуть проводити відповідну правову експертизу.

Повернення партійним організаціям права на відкликання фактично звужує можливості впливу жителів територіальної громади на депутатів виключно під час виборів. Тому варто погодитись з думкою про те, що партійно-імперативний мандат для депутатів місцевих рад, попри те, що з однієї сторони стимулює розвиток ефективного представництва політичної

партії на місцях, з іншої — враховуючи необхідність для місцевих представницьких органів бути обізнаними із проблемами місцевого значення та важливістю їх безпосереднього зв'язку з виборцями, вимоги партійної дисципліни можуть суттєво знизити ефективність виконання депутатами місцевих рад покладених на них обов'язків.

Науковий керівник: проректор з навчальної роботи НЮУ імені Ярослава Мудрого, д. ю. н., професор кафедри конституційного права України, член-кореспондент НАПрН України Ю. Г. Барабаш.

*Черкашина Тетяна Валеріївна
НЮУ імені Ярослава Мудрого,
студентка, Інститут підготовки кадрів
для органів прокуратури України,
3 курс, 28 група*

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ЯК АСПЕКТ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Розвиток інститутів, що забезпечують стабільний діалог між владою та різними суспільними групами, є однією із стратегічних цілей державної політики.

Парламент є органом державної влади, в якому представлені інтереси різних соціальних груп, тому подальший розвиток парламентаризму є одним із пріоритетів модернізації політичної системи.

У демократичних країнах важливу роль у цих процесах відіграє опозиція, яка спонукає владу зважати на інтереси різних соціальних груп населення, впливає на прийняття рішень органами державної влади шляхом висунення пропозицій, щодо альтернативних напрямів розвитку та діяльності тих чи інших галузей і сфер життя.

Основними функціями опозиції є: критика дій та намірів парламентської більшості й сформованого чи підтримуваного нею Уря-